

Forlig om budgettet for 2016 til 2019

Aarhus skal være en god by for alle. En by med plads til at udfolde sig, hvor alle har mulighed for at tage ansvar for eget liv og udnytte egne evner. En by, hvor vi i fællesskab hjælper dem, der har brug for det.

Byrådet ønsker at bevare og udvikle et moderne og velfungerende velfærdssamfund. Den økonomiske krise og folketingets krav om besparelser sætter velfærden under pres. Nytænkning og vilje til forandring er vores mulighed for at møde de udfordringer, som vi står overfor. Vi ønsker at sikre kvaliteten i kommunens service ved at finde nye veje til vækst og velfærd.

Udbygning i takt med befolkningsvækst

Ændringer som følger af budgetmodellerne indarbejdes. Fremover indarbejdes modellerne som en del af budgetforslaget, men udgiftsløftet som følge af befolkningsvæksten synliggøres fortsat. Modellerne drøftes i forbindelse med den økonomiske politik i 2018.

ØKONOMI

De økonomiske rammebetingelser har ændret sig

Byrådet i Aarhus Kommune har gennem krisen lagt vægt på, at kommunens økonomi skal være i balance. Dette er sket via en stram og ansvarlig økonomisk styring. Budgetlægningen for 2016-2019 er præget af, at omprioriteringsbidraget medfører et behov for at reducere udgifterne med 52 mio. kr. i 2016 stigende til 481 mio. kr. i 2019.

Sparekravet udmøntes allerede nu som en reduktion af de decentraliserede rammer i de første 3 år af budgetperioden. Det yderligere sparekrav for 2019 afsættes på en negativ reserve, som udmøntes i kommende budgetlægninger. Konsekvenserne af sparekravet kan afbødes via de effektiviseringer på 1 % årligt, som Aarhus Kommune allerede har et mål om i den økonomiske politik. Sparekravet er herefter på 20 mio. kr. i 2016, 80 mio. kr. i 2017 og 135 mio. kr. årligt derefter. Beløbene er vist i oversigten i bilag 1a.

Processen for realisering af sparekravet gennemføres i øvrigt som beskrevet i budgetforslaget. Forligspartierne lægger ved realiseringen af sparekravet afgørende vægt på at:

- Byrådet påtager sig det fulde politiske ansvar for de nødvendige besparelser.
- Besparelserne skal gennemføres, så der bliver mindst mulige konsekvenser for effekten af kerneopgaver og borgernær service.
- Så stor en del af besparelserne som muligt findes ved effektivisering, sådan som det er beskrevet i den økonomiske politik: *"innovation, strukturændringer, ibrugtagning af ny teknologi, bedre kapacitetsudnyttelse, løbende kompetenceudvikling, omlægning af arbejdsgange, nyttiggørelse af nye forskningsresultater, mere effektive indkøb og højere aftaleoverholdelse, reduceret sygefravær, bedre risikostyring, statslige effektiviseringstiltag og andre former for effektivisering"*. De effektiviseringer, der allerede er truffet beslutning om at realisere i kommunen, er således med til at nedbringe behovet for servicereduktioner meget væsentligt.

- I arbejdet med at udpege de konkrete effektiviseringsforslag skal der være et særligt fokus på forslag, der går på tværs af de enkelte magistratsafdelinger, på administrative og tværgående funktioner samt ændret organisering og reduktion af ledelseslag.
- Udvælgelsen og gennemførelsen af besparelserne skal ske i en åben og gennemskelig proces, hvor konsekvenserne bliver klart beskrevet.
- Det skal være en proces med inddragelse af medarbejderne og brugerne, ligesom der bliver en offentlig høring af forslagene.
- Forslagene må gerne rumme idéer til nye måder at udføre en opgave eller service på, og udfordre de opgaver der løses i dag. Der skal sættes særligt fokus på serviceopgaver, der har sammenhæng på tværs af de enkelte magistratsafdelinger.
- De økonomiske rammer skal meldes klart ud, så der er klarhed over den opgave, der ligger foran.

Investeringsmodeller

Forligspartierne er enige om, at investeringsmodeller skal anvendes, når det giver mening. Her overføres midler fra ikke-decentraliserede til decentraliserede områder ud fra en klar forventning om, at det samlet set medfører færre udgifter.

Forligspartierne noterer sig, at der administrativt arbejdes på at opstille nogle fælles principper for brugen af investeringsmodeller i Aarhus Kommune og er enige om, at de fremtidige principper for investeringsmodeller skal behandles politisk sammen med udmøntningen af budgettet for 2016-2019 i februar 2016.

Frem til februar 2016 vurderes det desuden, om der er yderligere gevinster ved de vedtagne modeller. I givet fald drøftes gevinsterne i forbindelse med behandlingen af spareforslagene.

Prioritering af midler i fremtidige finanslove og økonomiaftaler

Forligspartierne lægger vægt på, at det er Byrådets – og ikke Folketingets - opgave at prioritere midlerne til service i Aarhus Kommune. Forligspartierne er derfor enige om, at prioriteringen af de midler, der måtte blive tilført kommunerne i fremtidige finanslovs- og økonomiaftaler, så vidt muligt sker med udgangspunkt i kommunens egne prioriteringer.

Tilbageførte midler fordeles som udgangspunkt på afdelingerne efter andel af de decentraliserede rammer.

DF tager forbehold overfor, at øremærkede midler anvendes på andre områder.

Gældsafvikling

Den tidligere aftalte model for gældsafvikling, hvor den årlige gældsafvikling optrappes med 15 mio. kr. om året fra 15 mio. kr. i 2015 til 75 mio. kr. i 2019 justeres, sådan, at de to sidste trin ikke gennemføres, men at der årligt fra 2017 fastlægges et niveau for gældsafvikling på 45 mio. kr. årligt.

Konsekvensen af, at gældsafviklingen ikke forøges fra 45 til 60 mio. kr., er 15 mio. kr. årligt fra 2018, svarende til 7,5 mio. kr. årligt i budgetperioden, som indgår i det generelle råderum. Midlerne anvendes til en samlet erhvervs- og vækstpakke.

Konsekvensen af at undlade den yderligere forhøjelse af gældsafviklingen fra 60 til 75 mio. kr. årligt er 15 mio. kr. årligt fra 2019, som anvendes til opsparing til en kommende Beder-Bering vej.

Udbud

Udbud er et af de væsentlige tiltag, der kan være med til at sikre, at målet om faktiske årlige effektiviseringer på 1 % opfyldes. Forligspartierne noterer med tilfredshed, at der arbejdes med en samlet udbudsplan for at sikre prioritering og transparens i kommunens udbud.

Borgmesterens Afdeling anmodes om – i samarbejde med magistratsafdelingerne - at dokumentere de årlige gevinster ved nye udbud som led i den årlige opgørelse af gevinsterne ved effektiviseringsprojekter.

Det er målet, at der i perioden fra 2016-2018 gennemføres udbud, som hvert år mindst medfører en samlet årlig effektivisering på 10 mio. kr., altså 30 mio. kr. i 2018. Gevinsterne forventes at kunne opnås både ved at udbyde driftsopgaver, der ikke tidligere har været udbudt, og ved en bedre og mere samlet planlægning af kommende udbud. Gevinsterne indhøstes ikke, men anvendes af magistratsafdelingerne til at sikre en bedre service. Herved fastholdes det fulde incitament for magistratsafdelingerne til at arbejde proaktivt med udbud.

Forligspartierne anmoder Direktørgruppen om også at overveje initiativer på udbudsområdet i forbindelse med det katalog, der skal udarbejdes frem til december.

Styrket sygefraværsindsats

Forligspartierne ønsker fortsat fokus på sygefraværsindsatsen. Forligspartierne forventer, at en fortsat styrket indsats på sygefraværsområdet over de næste tre år vil betyde, at sygefraværet vil falde med minimum halvanden dag – svarende til en halv dag om året - i forhold til det nuværende niveau.

For at sikre det fornødne fokus på opgaven med nedbringelse af sygefravær i Aarhus Kommune, afrapporteres sygefraværet til Byrådet fremadrettet hvert kvartal

En reduktion i sygefraværet vil være med til at reducere behovet for besparelser i de enkelte afdelinger. En reduktion i sygefraværet på halvanden dag svarer til, at der samlet set frigives ca. 19 mio. kr. om året for kommunen under et. Det følger af den økonomiske politik, at de konkrete gevinster, der kan opnås ved konkrete effektiviseringstiltag, som udgangspunkt forbliver i de enkelte decentraliserede budgetter. De frigivne midler vil dermed være med til at nedbringe behovet for servicereduktioner i de enkelte afdelinger.

Innovationspuljen

Innovationspuljen fortsætter med et årligt budget på 30 mio. kr., og reduceres dermed med 10 mio. kr. årligt, hvoraf 5 mio. kr. årligt hentes fra 2017 og frem fra de lokale innovationsmidler.

BYEN

Byudvikling i social balance

Aarhus vokser og udviklingen forventes at fortsætte i årene fremover med en befolkningstilvækst på op til 4.000 personer om året. Et vigtigt element i realiseringen af Aarhus Kommunes overordnede vision om at være en god by for alle er, at der findes en god bolig til alle borgere uanset forudsætninger, livssituation og

indkomst. Forligspartierne er enige om at prioritere 240 mio. kr. til at øge kvoten til nybyggeri af almene boliger. Der fremrykkes endvidere 7,5 mio. kr. fra 2020 til 2019 til almene familieboliger. Dermed kan der opføres 410 almene familieboliger om året de kommende fire år. Hertil kommer de 2.860 ungdomsboliger, der er afsat midler til i perioden 2014-2019.

Finansieringen er tilvejebragt gennem en række omprioriteringer indenfor Teknik og Miljø's eget budget. Et finansieringstiltag er salg af udlejningsboliger. Midler til almenboligkvoterne frigives først, efterhånden som ejendomssalg realiseres, og kun hvis de realiserede salg omhandler ejendomme, der ikke er dækket af indtægtskravet vedrørende salg af kommunale ejendomme. En andel af finansieringen findes ved udmøntning af en allerede afsat reserve til familieboliger, hvoraf en andel er forudsat at være små boliger. Sociale Forhold og Beskæftigelses behov for små boliger til relevante målgrupper imødekommes efter aftale med Teknik og Miljø og de almene boligorganisationer.

Ungdomsboliger

Aarhus er en attraktiv studieby. Det er vigtigt, at alle unge kan finde en egnet bolig i Aarhus som rammen om et godt studieliv i byen. De almene ungdomsboliger understøtter denne intention og gør Aarhus til en mangfoldig studieby. Det er vigtigt med en markant andel almene ungdomsboliger, dels for at tilbyde et attraktivt og betaleligt alternativ til de udbredte forældre køb, dels for at modvirke den generelle mangel på mindre og deleagne lejligheder i Aarhus.

Forligspartierne er enige om at afsætte 5 mio. kr. i 2018 og 5 mio. kr. i 2019 til opførelse af almene ungdomsboliger. Forligspartierne er meget tilfredse med, at der dermed vil blive opført næsten 3.000 almene ungdomsboliger i Aarhus Kommune i perioden 2014-2019.

StorbyLandsby

StorbyLandsbyen er et botilbud til mennesker, som ikke kan tilpasse sig vilkår og naboskabet i et traditionelt boligområde. Der findes en StorbyLandsby ved Marienlyst, som både lejerne og Sociale forhold og Beskæftigelse er meget tilfredse med. Forligspartierne er enige om, at der er behov for at opføre flere lignende boliger. Forligspartierne har derfor besluttet, at der gives kvote til opførelse af en StorbyLandsby med 40 mindre boliger (40 m²), hvoraf 20 forbeholdes udsatte borgere, mens 20 udlejes på almindelig vis gennem et alment boligselskab. Boligerne opføres som almene familieboliger, og grundkapitalindskuddet finansieres indenfor kommunens samlede kvote. Herudover afsættes 1 mio. kr. i 2018 til et fælleshus. Eventuelle driftsmerudgifter og personalerelaterede udgifter afholdes indenfor Sociale Forhold og Beskæftigelses budget.

Skæve boliger

Forligspartierne vil gerne gøre en ekstra indsats for de hjemløse og særligt udsatte borgerne, der har svært ved at rummes i traditionelle boliger. Forligspartierne afsætter 3 mio. kr. i 2019 til etablering af 10-15 skæve boliger til kommunens mest udsatte borgere. For at støtte beboerne forudsættes det, at Sociale Forhold og Beskæftigelse permanent finansierer en social vicevært til boligerne. Den sociale viceværts opgave er at styrke de sociale relationer, fællesskab i afdelingen og støtte lejerne i at bo,.

Deltagerbudgetter

I 2015 er der gennemført forsøg med deltagerbudgettering inspireret af den såkaldte Køln-model. Temaet for borgerinddragelsen i deltagerbudgettet har været *Fremtidens almene boliger*. Forligspartierne ønsker at

styrke samtænkning af livsfaser, fællesskaber og mangfoldighed, da dette blandt andet kan være en mulighed for, at fremtidens almene boligbyggeri kan understøtte kampen mod ensomhed. Intentionerne om øget samskabelse, medborgerskab og fællesskaber inden for almene boligforeninger og på lokalcentre skal styrkes.

Ved opførelse af almene pleje- og ældreboliger, og ved tildeling af kvoter til almene familie- og ungdomsboligbyggerier, skal magistratsafdelingerne i projektmaterialet/byggeprogrammet i hvert enkelt tilfælde overveje muligheden for at indarbejde elementer fra de 11 forslag fra borgerne, som medborgerskabsudvalget har udvalgt.

Den kollektive trafikplan

Forligspartierne vurderer, at det er nødvendigt at tilføre den kollektive trafik 7,5 mio. kr. årligt fra tidspunktet for letbanens fulde drift som et led i tilpasning af busdriften til letbanens indførelse. Der arbejdes pt. med et forslag til reduktioner i bybusdriften både parallelt med letbanen, og ved mindre reduktioner i andre områder, hvor det vurderes, at der findes en vis overkapacitet. I alt reduceres med 80.000 bustimer årligt. Efter disse reduktioner vil der være en finansieringsmanko på 24 mio. kr. årligt. Teknik og Miljø har redegjort for mulige finansieringsforslag på 16,5 mio. kr. inden for den gældende økonomiske ramme vedrørende den kollektive trafik. Det betyder, at der uden den foreslåede finansiering vil mangle 7,5 mio. kr. årligt for at opretholde en busdrift på et fornuftigt serviceniveau, når letbanens første etape er i fuld drift, forventeligt pr. 1. oktober 2017.

Teknik og Miljø fremsender et forslag til ny kollektiv trafikplan til byrådet ultimo 2015 med henblik på en offentlig høring af forslaget i vintermånederne. Den kollektive trafikplan vil både indeholde ovennævnte reduktioner og eventuelle forslag om servicereduktioner som følge af negative konsekvenser af regeringens omprioriteringsbidrag.

ERHVERV OG BESKÆFTIGELSE

Erhvervspakke

Forligspartierne er enige om, at der fortsat skal være et stort fokus på at styrke erhvervsvenligheden i Aarhus Kommune, og der skal fastsættes tydelige og målbare indikatorer for erhvervsfremmeindsatsen. Der bliver i forskellige undersøgelser peget på mulige fokusområder, herunder særligt på infrastruktur og rammerne for byggesagsbehandling.

Infrastruktur

Forligspartierne lægger vægt på, at der på baggrund af byens store vækst kan investeres betydelige beløb i infrastruktur med fokus på at sikre bedst mulig fremkommelighed. Forligspartierne har derfor nyprioriteret investeringer på infrastrukturuområdet på over 300 mio. kr. frem til 2019. Beløbene kommer oveni de beløb, der allerede er afsat.

Byrådet skal i begyndelsen af 2016 behandle kommuneplantillæg og VVM for Bering-Beder Vejen med henblik på at lægge tracéet for den fremtidige vej fast. Vejen er på nuværende tidspunkt ikke fuldt finansieret, men forligspartierne er enige om at afsætte 15 mio. kr. årligt som opsparing. Dette er et supplement til de 58

mio. kr., der tidligere er afsat i 2019. Forligspartierne er enige om, at Bering-Beder Vejen er højt prioriteret i kommunens udmøntning af anlægsmidler.

Byggesagsbehandling

Teknik og Miljø har styrket byggesagsbehandlingen og gennemfører i 2015 og 2016 en digitalisering af byggesagsbehandlingen. Dette betyder, at der bliver oparbejdet et underskud, som forudsættes afdraget over en årrække. Med henblik på at finansiere afdraget og fastholde en styrket indsats på byggesagsområdet er forligspartierne enige om at tilføre området 3 mio. kroner årligt. Forligspartierne forventer, at de nye initiativer vil resultere i kortere sagsbehandlingstider, højere kvalitet i afgørelserne og en samlet reduktion i de ressourcer, som anvendes af ansøgere og på sigt også Aarhus Kommune. Konkret forventer forligspartierne, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid kan bringes ned på under 90 % af landsgennemsnittet.

Erhvervssamarbejdet vil blive styrket ved yderligere digitalisering og kvalitetsudvikling, involvering af rådgivere i sagsforberedende arbejde, udvikling af key account management-funktioner til styrkelse af dialogen med rådgivere og arkitekter.

Det undersøges, om der indenfor lovgivningens rammer kan etableres en ordning, hvor gebyret for byggesagsbehandling ved mindre sager frafaldes, hvis tidsfristerne ikke overholdes. Hertil afsættes 1 mio. kr. ud af de samlede 3 mio. kr. til byggesagsområdet.

Arbejdsmarkedsinitiativer

Arbejdsmarkedet er i disse år under kraftig forandring, og det er forventningen, at der også i fremtiden vil være et skiftende misforhold mellem udbud og efterspørgsel i de enkelte brancher. Forligspartierne er derfor enige om, at intensivere og kvalificere dialogen mellem erhvervslivet, arbejdsmarkedet, uddannelsesinstitutionerne, Det Regionale Arbejdsmarkedsråd for Østjylland og Aarhus Kommune yderligere med henblik på at identificere aktuelle og kommende flaskehalse. Herved har virksomhederne adgang til den efterspurgte arbejdskraft med uddannelser lige fra erhvervsuddannelserne til de lange videregående uddannelser.

Konkret ønsker forligspartierne at bidrage til, at der også i fremtiden er adgang til den faglærte arbejdskraft, virksomhederne har behov for. Derfor afsættes 500.000 kr. i hvert af årene 2016-2019 til at hæve indsatsen til fremme af antallet af praktikpladser med udgangspunkt i indsatsen i "Praktikplads til alle". I forlængelse heraf er forligspartierne enige om at igangsætte initiativer, der kan styrke optaget på erhvervsskolerne, blandt andet gennem styrket fokus på erhvervsuddannelserne i UU-vejledningen.

Som et andet konkret initiativ ønsker forligspartierne at styrke Studenterhus Aarhus' muligheder for at formidle praktikpladser, studiejobs og jobåbninger til virksomheder og øvrige samarbejdspartnere ved at gøre det nuværende tilskud på 500.000 kr. om året permanent.

Med forlængelsen af investeringsmodellen for professionsbachelorere (Vækstgenerator) bevares et styrket fokus på at skabe beskæftigelse for ledige med mellemlange uddannelser. Forligspartierne lægger vægt på, at Sociale Forhold og Beskæftigelse skal gøre en særlig indsats for at skabe beskæftigelse for gruppen af ledige professionsbachelorere med international baggrund, der blandt andet er udfordret på deres sproglige kompetencer.

Endvidere styrkes erhvervslivets indgange til kommunen ved, at der afsættes 1 mio. kr. årligt til tværgående virksomhedskonsulenter, der får til opgave at sikre en bedre koordination af henvendelser fra små og mellemstore virksomheder på tværs af eksisterende indsats i Borgmesterens Afdeling samt Sociale Forhold og Beskæftigelse.

Turisme

Forligspartierne er enige om, at den stærke vækst i storby- og erhvervsturismen skal fastholdes og udbygges op mod kulturhovedstadsåret 2017. Kommunen yder et fast årligt tilskud på 2 mio. kr. Der etableres blandt andet en fremskudt turistinformation på DOKK1 fra 1. januar 2016.

Business Region Aarhus

Derudover viser et udredningsarbejde, at der er et stort uudnyttet potentiale, som kan skabe øget vækst via markedsføring af byregionen. På baggrund af drøftelser i den politiske styregruppe i Business Region Aarhus anbefales det at hæve det årlige bidrag til Business Region Aarhus med 1 kr. pr. indbygger i perioden 2016-2018. Bidraget øremærkes en fælles indsats, som understøtter vækstskabelse gennem yderligere kommerialisering af markedsføringen af byregionen. Det forhøjede bidrag til Business Region Aarhus udgør 331.000 kr. i 2016, 335.000 kr. i 2017 og 339.000 kr. i 2018.

Iværksætteri

Iværksættere skaber værdi og arbejdspladser og er dermed et væsentligt element i Aarhus Kommunes vækstambitioner. Aarhus rummer allerede i dag rigtig mange kontorfællesskaber og iværksætttermiljøer, hvor de gode ideer flourerer. Der er dog et stort potentiale i at få disse miljøer til at kommunikere og samarbejde mere end i dag og i at italesætte iværksætttermiljøet gennem start-up-events og lignende. Forligspartierne er derfor enige om at afsætte 1 mio. kr. i budgetperioden til etablering af en paraplyorganisation, der kan fungere som bindeled mellem de eksisterende iværksætter- og start-up-miljøer, så der skabes endnu større opmærksomhed om iværksætteri i Aarhus Kommune. Paraplyorganisationen etableres i tæt samarbejde med de eksisterende iværksætttermiljøer i Aarhus.

Tættere kontakt

Aarhus skal være et erhvervsvenligt vækstlokomotiv i Business Region Aarhus, og Aarhus Kommune skal være katalysatoren for udviklingen. Aarhus Kommune skal gennem målrettet samarbejde med virksomhederne og konkrete understøttende indsats skabe de bedst mulige rammer for, at nye virksomheder etablerer sig i Aarhus, og at veletablerede virksomheder kan ekspandere og bidrage til kommunens ambitioner om vækst i antallet af arbejdspladser. Dette skal ske gennem politiske initiativer baseret på en tættere kontakt mellem erhvervsvirksomhederne og både det politiske og administrative niveau i Aarhus Kommune.

Involvering af magistratsafdelingerne

Samspillet mellem kommunen og virksomhederne er altafgørende, og kontinuerlig kontakt mellem parterne er midlet til et succesfuldt samarbejde om et godt erhvervsklima i Aarhus. Forligspartierne ønsker derfor, at Magistraten opprioriterer virksomhedskontakten til små og mellemstore virksomheder. Samlet set forventes Magistraten, at etablere kontakt/besøg med 200 virksomheder om året. Fokus bør særligt være på små og mellemstore virksomheder, hvor der især kan være et uudnyttet potentiale i at skabe tættere kontakt mellem kommunen og virksomhederne.

International House

DOKK1 skal være den fysiske ramme om international borgerservice. I den sammenhæng ønskes etableret et International House. Til det formål foreslås der afsat et årligt beløb på 500.000 kr. pr. år fra 2016 og frem. Midlerne udmøntes på baggrund af indstilling fra Internationalt Udvalg, Borgmesterens Afdeling samt Kultur og Borgerservice.

Borgerservice for udsatte borgere

Efterspørgslen efter hjælp og rådgivning fra Borgerservice er støt stigende i disse år. Mange borgere har behov for hjælp til at navigere i det komplekse offentlige system på tværs af magistratsafdelinger og institutioner, og digitaliseringen og dermed en stigende grad af selvbetjening har yderligere forstærket dette behov.

Der afsættes derfor 975.000 kr. årligt fra 2016 og frem.

Beskæftigelsesreformen

Byrådet har sat et ambitiøst mål for selvforsørgelse i Aarhus Kommune: andelen af selvforsørgende borgere skal op på landsgennemsnittet senest i 2020. Beskæftigelsesreformen har sit hovedfokus på de forsikrede ledige, men forligspartierne er enige om, at vi i Aarhus har en bredere tilgang til en fornyet beskæftigelsesindsats, som også omfatter borgere med begrænsninger i deres arbejdsevne.

Forligspartierne konstaterer, at implementeringen af reformen er i fuld gang, idet der arbejdes intensivt med at omstille beskæftigelsesindsatsen til et fokus rettet mod virksomhederne og deres behov. Herved sikres et godt match mellem virksomheden og den ledige. Beskæftigelsesforvaltningens virksomhedsstrategi fra 2014 samt investeringsmodellen fra 2015 bidrager godt hertil. Forligspartierne bakker fortsat op om at give virksomhedssamarbejdet højeste prioritet.

Et andet fokus i beskæftigelsesreformen er at sikre, at de ledige får den indsats og den hjælp, som bringer dem tættest på selvforsørgelse. Refusionsomlægningen understøtter dette fokus, da det bliver endnu dyrere for kommunerne at have mange borgere på langvarig offentlig forsørgelse. Forligspartierne ønsker, at der fortsat arbejdes på at nedbringe antallet af borgere på langvarig offentlig forsørgelse.

Vækstgenerator

I forliget om budget 2014-2017 indgik der en to-årig investeringsmodel, der var målrettet en styrket indsats over for professionsbachelorer (sygeplejersker, pædagoger m.v.). Baggrunden for modellen var en høj dimitteringsledighed hos denne gruppe. Investeringsmodellen udløber med udgangen af 2015. Forligspartierne kan konstatere, at investeringsmodellen har haft en positiv effekt, og da der fortsat er mange ledige professionsbachelorer i Aarhus som følge af mange uddannelser, er forligspartierne enige om at videreføre indsatsen i 2016-2019 og sammenlægge den med en lignende investeringsmodel for akademiker-målgruppen.

Integration og flygtninge

Krigen i bl.a. Syrien har medført voksende flygtningestrømme i både Mellemøsten og Europa. Også i Danmark kommer der markant flere flygtninge i dag end for få år siden. Boligplacering og integrationen af flygtninge er en stor kommunal opgave, og forligspartierne er på den baggrund enige om, at alle landets kommuner bør bidrage til at hjælpe de mange flygtninge. På den baggrund anmoder forligspartierne Borgmeste-

rens Afdeling og Sociale Forhold og Beskæftigelse om at udarbejde forslag og modeller til en fornyet fordeling af flygtninge mellem landets kommuner.

Uddannelse og arbejde er helt afgørende for at integration lykkes. Forligspartierne er enige om, at der via en investeringsmodel investeres i den virksomhedsrettede indsats, således at tilknytning til arbejdsmarkedet rykkes meget tidligt frem i integrationsperioden. Kommunens virksomhedskonsulenter skal hurtigt skabe praktikker og forløb ude på arbejdsmarkedet og der skal følges op individuelt, så eventuelle problemer tages i opløbet. Aftaler med virksomheder kan allerede etableres mens flygtningene opholder sig i et asylcenter. Indsatsen lægger vægt på princippet om "Job Først", som indebærer at job og uddannelse er den højest prioriterede indsats sammen med sprogtræning som iværksættes samtidig og i sammenhæng med den virksomhedsrettede indsats. Ud over, at "Job Først" tilgangen anvendes til de nyankomne, vil indsatsen også blive igangsat for borgere med flygtningebaggrund, som har været langvarigt på kontanthjælp.

Forligspartierne er opmærksomme på, at flere flygtninge betyder et pres på tværs af magistratsafdelinger i Aarhus Kommune. Derfor vil forligspartierne udmønte det ekstraordinære flygtningetilskud hurtigst muligt.

SOCIALOMRÅDET

Boliger til aarhusianere med handicap

Forligspartierne er enige om, at give aarhusianere med handicap flere muligheder for at bo i Aarhus tæt på deres familier, venner og netværk. Det er forligspartiernes vurdering, at Aarhus Kommune ved at øge selvforsyningsgraden kan opnå driftsøkonomiske gevinster. Udover de almene boliger, der er peget på i Magistratens budgetforslag, etableres 12 specialpladser, der koster 23 mio. kr. at opføre. Med realiseringen af anlæggsforslag for i alt 59,1 mio. kr. til boliger til voksne med handicap frigives der ved fuld indfasning 9,4 mio. kr. årligt på driften, hvilket er tilstrækkeligt til at friholde området for konsekvenserne af omprioriteringsbidraget. Områdets andel af sparekravet ud over effektiviseringer udgør ca. 8,7 mio. kr. årligt.

Yderligere initiativer på voksenhandicapområdet

Udover investeringer i øget selvforsyning er forligspartierne enige om at give Socialforvaltningen bedre mulighed for at håndtere fremtidige udfordringer og igangsætte nye initiativer for målgruppen. Forligspartierne afsætter derfor fra råderummet 9 mio. kr. årligt til området. Yderligere 5 mio. kr. sikres via omprioriteringer indenfor Sociale Forhold og Beskæftigelses decentraliserede område, så voksenhandicapområdet i alt løftes med 14 mio. kr. om året, udover friholdelsen fra sparekrav. Midlerne kan blandt andet anvendes til at sikre voksne handicappede en uges ferie om året.

Forligspartierne anerkender således de store udfordringer på voksenhandicapområdet. Der mangler dog et mere præcist overblik over udfordringernes størrelse, indhold og handlemuligheder. Derfor anmodes Borgmesterens Afdeling om i samarbejde med Sociale Forhold og Beskæftigelse at nedsætte en hurtigtarbejdende arbejdsgruppe, der har til opgave at sikre klarhed og overblik over udgiftspresset på voksenhandicapområdet og angive handlemuligheder for kommunen. Arbejdsgruppen skal forholde sig til den overordnede økonomi på området, sammenligning af udgifts- og serviceniveau med andre kommuner, den nuværende økonomistyring, udfordringer i den statslige regulering og muligheden for yderligere omprioriteringer inden for egen decentraliserede sektor.

Velfærdsteknologi er et vigtigt redskab til øget selvhjulpethed og dermed højere livskvalitet for borgere med handicap. Arbejdsgruppen skal derfor også analysere mulighederne for, at anvendelsen af velfærdsteknologiske løsninger i lighed med ældreområdet kan bidrage til effektiviseringer af driften. Forligspartierne er enige om at oprette en reserve på 4 mio. kr. i 2018 og 5 mio. kr. i 2019 til finansiering af velfærdsteknologiske tiltag i nye og eksisterende plejeboliger til borgere med handicap. Reserven udmøntes på baggrund af analysen af voksenhandicapområdet og i det omfang analysen kan dokumentere driftsgevinster, der kan realiseres ved velfærdsteknologiske tiltag.

Børn med handicap

Tilbud til børn med handicap oplever et udgiftspres. Forligspartierne er derfor enige om at friholde børnehandicapområdet for konsekvenserne af omprioriteringsbidraget og at give Socialforvaltningen bedre mulighed for at håndtere fremtidige udfordringer og igangsætte nye initiativer for børn med handicap. I alt løftes området med 6 mio. årligt, hvoraf friholdelse for konsekvenserne af omprioriteringsbidraget udgør ca. 0,3 mio. kr. i 2016 stigende til ca. 2,7 mio. kr. i 2018.

Forligspartierne er opmærksomme på, at tilbud til børn og unge med vidtgående handicap i Børn og Unge bliver omfattet af budgetreduktionerne. Forligspartierne er enige om, at drøfte muligheden for at reducere konsekvenserne af budgetreduktionerne for tilbud til børn med vidtgående handicap i Børn og Unge, såfremt der opstår økonomisk mulighed herfor.

HOME-START

Sociale Forhold og Beskæftigelse tilføres 0,25 mio. kr. årligt i perioden 2016-2018 med henblik på at indgå en tre-årig samarbejdsaftale med HOME-START, som er en organisation, hvor frivillige tilbyder støtte, venskab og praktisk hjælp til familier med børn under skolealderen. I forbindelse med budgetlægningen for 2019 skal samarbejdsaftalen evalueres, og der skal tages politisk stilling til, om aftalen skal forlænges.

Nedbringelse af antallet af skilsmisser

I budgettet for 2015 besluttede byrådet, at der på forsøgsbasis skulle etableres et tilbud om parrådgivning til par med samlivsproblemer. Tilbuddet er målrettet par med børn under 12 år. Formålet med tilbuddet er at skabe positive rammer for børns opvækst ved at forebygge samlivsophør eller bidrage til, at børn kommer bedst muligt igennem et samlivsophør.

At børn vokser op i en familie med begge forældre eller en forælder og dennes samlever er en beskyttelsesfaktor i forhold til barnets trivsel og udvikling. Forligspartierne ønsker derfor at fastholde og udbrede fokus i hele kommunen på, hvordan de enkelte afdelinger kan understøtte indsatser, der reducerer antallet af skilsmisser og samlivsophør i børnefamilier. Forligspartierne ønsker, at Sociale Forhold og Beskæftigelse tager initiativ til, at der på tværs af kommunen udarbejdes samarbejdsaftaler, der beskriver de forskellige magistratsafdelingers bidrag hertil.

Gratis psykologhjælp til unge

For at supplere de eksisterende tilbud på området bedst muligt ønsker forligspartierne at etablere tilbud om gratis psykologhjælp. Ud over psykologhjælp skal tilbuddet også have en 'social vejviser-funktion', så unge med psykiske vanskeligheder og mistrivsel får bedre hjælp til at finde rundt i de eksisterende tilbud. Målgruppen er unge, fra de går ud af folkeskolen, til de fylder 25 år.

Tilbuddet forankres i Sociale Forhold og Beskæftigelse som et selvstændigt tilbud. Sociale Forhold og Beskæftigelse tilføres 1,5 mio. kr. årligt til etablering og drift af tilbuddet. I tilbuddet indgår op til fem individuelle samtaler pr. person. Der bliver således tale om et rådgivningstilbud, og ikke et egentligt behandlingstilbud. Sociale Forhold og Beskæftigelse skal indledningsvist afdække mulighederne for at indgå i samarbejde og faglig sparring med eksterne aktører, herunder afdække muligheden for at indgå aftale om medfinansiering af tilbuddet fra Regionerne eller andre eksterne parter. Tilbuddet evalueres efter 2 år og evalueringen forelægges Byrådet.

Fundamentet og nye mindre projekter

Forligspartierne ønsker fortsat fokus på inddragelse af borgerne som aktive aktører i de sociale indsatser. I forlængelse heraf ønsker forligspartierne, at Sociale Forhold og Beskæftigelse indgår en to-årig samarbejdsaftale med Fundamentet, der er en frivillig forening, som har fokus på de socialt udsatte i Aarhus Kommune. Til finansiering heraf tilføres området 0,7 mio. kr. årligt i 2016-2017. I forbindelse med budgetlægningen for 2018 skal samarbejdsaftalen med Fundamentet evalueres, og der skal tages politisk stilling til, om aftalen skal forlænges.

Forligspartierne ønsker endvidere at afsætte 0,2 mio. kr. årligt målrettet nye mindre sociale projekter. Målet er at hjælpe private aktører og organisationer, der har en god ide, men mangler finansiering til at skubbe projektet i gang. Midlerne afsættes som en del af Sociale Forhold og Beskæftigelses frivillighedsmidler. For at sikre størst mulig fleksibilitet skal der være mulighed for at ansøge om og få bevilget midler løbende fra den nye pulje.

Drift af herberg for unge hjemløse

Forligspartierne ønsker at bidrage til, at flere unge hjemløse hjælpes videre i egen bolig og videre med uddannelse og beskæftigelse. Forligspartierne vil derfor prioritere oprettelse af et særligt døgnbemandet tilbud til de mest udsatte unge hjemløse i Aarhus. I budgetforliget for Budget 2014 blev der afsat anlægsmidler til køb og istandsættelse af Kirkens Korshærs bygning i Malmøgade med henblik på oprettelse af 14 botilbudspladser. Forligspartierne ønsker, at disse pladser bruges til et døgnbemandet tilbud til unge hjemløse. Til finansiering af driften af tilbuddet inklusiv efterforsorgsindsats afsættes 4 mio. kr. årligt til Sociale Forhold og Beskæftigelse.

BØRN OG UNGE

RUM til Leg og Læring

RULL blev vedtaget som en del af Fremsyn for Aarhus i 2007. Det dækker over et program for anlægsinvesteringer, der moderniserer inde- og udearealer på byens skoler og i dagtilbuddene. Kravene til børn og unges fysiske rammer er under vedvarende forandring, og forligspartierne ønsker at fortsætte RULL-programmet. Forligspartierne afsætter derfor 50 mio. kr. i alt fordelt på 2018 og 2019 til pædagogiske moderniseringer. Moderniseringerne skal blandt andet understøtte de krav, som er afledt af folkeskolereformen og den styrkede tidlige indsats.

Faglokaler

Børn og Unge har udarbejdet et skoleudbygningsprogram, som afløser det tidligere lokaleprogram, og som forligspartierne kan tilslutte sig. Midlerne til flere klasselokaler afsættes som hidtil løbende via lokaleprogrammet, mens byrådet tager konkret stilling til udbygningen af nye faglokaler.

Forligspartierne er enige om at afsætte i alt 40 mio. kr. fordelt i 2018 og 2019 til at imødekomme en del af behovet for flere faglokaler på skolerne. Forligspartierne forudsætter, at udbygningen sker til de enhedspriser for faglokalerne, som indgår i det nye skoleudbygningsprogram, dog fratrukket 7 %, da de oplyste priser ikke er baseret på kommunens aktuelt besluttede niveau for energiklassificering. Forligspartierne forudsætter, at enhedspriserne udgør den maksimale udgift pr. lokale, således at der sikres en udbygning med så mange faglokaler som muligt for det afsatte beløb.

Børnenes Jord

Forligspartierne er enige om at undersøge mulighederne for at flytte Børnenes Jord fra Børn og Unge til Kultur og Borgerservice.

En attraktiv dagpleje

Aarhus Kommune skal tilbyde en varieret og fleksibel vifte af pasningsmuligheder, som tager udgangspunkt i den enkelte families ønsker og behov.

Gennem årene er dagplejen imidlertid blevet stadigt mindre i omfang. Derfor er forligspartierne som udgangspunkt positive over for initiativer, der kan øge rekrutteringen af dagplejere og samtidig gøre dagplejen yderligere attraktiv for forældrene. Blandt initiativerne kan være forsøg med en organisatorisk tilknytning mellem den enkelte dagplejer og en dagtilbudsafdeling i nærheden af dagplejehjemmet. Det er forligspartiernes opfattelse, at det vil kunne tiltrække nye dagplejere, der ser perspektiver i et kollegialt fællesskab med dagtilbuddet, bidrage til løbende kompetenceudvikling, sikre stabilitet i pasningen i forbindelse med dagplejers fravær, samt øge trygheden for barn og forældre i overgangen mellem dagpleje og dagtilbudsafdeling.

Forligspartierne anmoder Børn og Unge om at igangsætte et pilotprojekt inden for to geografiske lokalområder med henblik på at bremse faldet i dagplejeandelen i børnepasningen, som beskrevet i udarbejdet forslag. Der afsættes 1 mio. kr. til pilotprojektet årligt i 2016 og 2017. Hvis faldet i dagplejeandelen kan bremses, undgås en merudgift. Pilotprojektet evalueres efterfølgende, herunder udviklingen i antallet af dagplejere og andelen af børn i dagplejen. Såfremt evalueringen peger på, at der er sket en opbremsning i faldet i dagplejeandelen, drøftes en udbredelse og permanentgørelse på baggrund af en indstilling fra Børn og Unge.

Tid til tidlig indsats

Et af de centrale indsatsområder i Aarhus Kommune er at blive bedre til at lave tidlige indsatser, der øger børn og unges livsmuligheder på sigt. For at kunne lykkes med indsatserne er det centralt, at det pædagogiske personale i vores dagtilbud har tid til at få delt viden og få kvalificeret det løbende arbejde med udsatte børn. Hertil kommer, at der bliver bedre tid til fordybelse i arbejdet og forældresamarbejde.

Som forsøg udvælges der 10 dagtilbud, hvor pædagogerne får tilbudt yderligere en halv times ugentlig ansættelse til at kunne løfte opgaverne på et højere fagligt niveau. Til forsøget afsættes der 1 mio. kr. årligt til og med 2018.

Normstormerne

Forligspartierne er enige om fortsat at støtte projekt "Normstormere", som i forbindelse med forliget om budget 2014 blev startet som et to-årigt projekt. "Normstormerne" er en målrettet indsats i forhold til kønsidentitet og seksuel orientering og den mobning og mistrivsel, der kan være forbundet hermed. Forligspartierne afsætter derfor 350.000 kr. i 2016 og 2017 til videreførelse af projektet, som sker som et samarbejde med AIDS-fondet og Sex og Samfund. Projektet har fokus på at bryde normer og undervisningen vil blive varetaget af unge uddannede personer, som selv har erfaring med at bryde normerne for kønsidentitet og seksuel orientering. Samtidig vil lærere og andre fagpersoner med kontakt til eleverne fortsat blive opkvalificeret på området, ligesom de i forlængelse af projektet vil inddrage viden og erfaringer i undervisningen.

Åbne skoler

Den åbne skole er en vigtig ambition i folkeskolereformen. Skolerne skal i højere grad åbne sig op for omverdenen både i opsøgningen af læringsrum udenfor skolerne og ved at invitere det omkringliggende samfund ind på skolerne. Mange af byens skoler er godt på vej og forligspartierne er enige om at afsætte 1 mio. kr. årligt til kommunens folkeskoler målrettet samarbejdsrelationer og samarbejdsaftaler med det omkringliggende samfund for fortsat at understøtte den positive udvikling. Forligspartierne opfordrer til, at udviklingen og arbejdet prioriteres og opfordrer til, at kendskabet til portalen om den åbne skole udbredes mere og midlerne kan eksempelvis bruges til frikøb af lærerressourcer.

Forsøg med aftenåbning i dagtilbud

Forligspartierne er enige om at igangsætte pilotforsøg med mulighed for aftenåbning i dagtilbuddene. Der afsættes 2 mio. kr. til forsøget i 2016 og 2017.

Dagtilbudsbestyrelsen undersøger behovet for udvidet åbningstid i dagtilbuddet. Hvis undersøgelsen viser, at der er behov for udvidet åbningstid i dagtilbuddet, kan dagtilbudsbestyrelsen efter høring i forældrerådene ansøge om at få åbningstiden udvidet i en afdeling med det antal timer, som bliver efterspurgt af forældrene. Åbningstiden kan dog maksimalt være indtil kl. 22.00, og børnene kan maksimalt blive passet 52 timer om ugen inden for åbningstiden. Hvis der er ansøgninger om udvidet åbningstid for flere midler, end der er afsat i pilotforsøget, træffer forligskredsen beslutning om, efter hvilke kriterier der udvælges dagtilbud til at deltage i pilotforsøget med udvidet åbningstid.

Brug af nærliggende idrætsanlæg

Sunde vaner og mere motion er et vigtigt element i folkeskolereformen, og derfor er det vigtigt at børn i de aarhusianske folkeskoler har mest muligt tid til idræt i stedet for at bruge tiden på lange transport til og fra kommunale idrætsanlæg. Derudover lægger folkeskolereformen også op til et øget samarbejde mellem skole og lokalsamfundet. Der er fire skoler Skåde, Virup, Elev og Sødalsskolen, hvor det er muligt at sænke transporttiden for eleverne, hvis de i stedet for at leje sig ind på i offentlige idrætsanlæg lejer sig ind i nærliggende ikke-kommunale idrætsanlæg. Forligspartierne er enige om at afsætte 1. mio. kr. årligt for at dække over de merudgifter, der på halleje.

Godt indeklima og arbejdsmiljø for børn, unge og personale

Med folkeskolereformen og bygningsfællesskaber mellem undervisning og fritidstilbud er anvendelsen af særligt skoler stigende. Forligspartierne er enige om at afsætte 10 mio. kr. fordelt i 2018 og 2019, til at afhjælpe det behov, der er for gennem forebyggelse og tekniske investeringer at fastholde gode undervisnings-, arbejds- og børnemiljøer i bygningerne.

Fortsat udvikling af indsats imod radikaliserings og voldelig ekstremisme

Aarhus har blandt andet med Aarhus-modellen markeret sig som en central aktør i indsatsen mod radikaliserings og voldelig ekstremisme. Sociale Forhold og Beskæftigelse og Børn og Unge, der driver indsatsen i samarbejde med Østjyllands Politi, vil derfor lægge den videre udvikling af antiradikaliseringsindsatsen ind i et udviklingsspor frem mod 2017, hvor også internationale kræfter inddrages. Forligspartierne ønsker at bidrage til, at den faglige indsats styrkes yderligere. Der afsættes derfor 2 mio. kr. i hvert af årene 2016 og 2017 til det fremadrettede udviklingsarbejde herunder afholdelse af en international konference i 2017. Midlerne fordeles ligeligt mellem Sociale Forhold og Beskæftigelse og Børn og Unge.

Forligspartierne ønsker, at afdelingerne i 1. halvår af 2018 fremsender en evaluering af udviklingsindsatsen til byrådet. Evalueringen skal blandt andet have fokus på de konkrete antiradikaliseringsredskaber, der forventes udviklet i perioden.

Nye

Aarhus Kommune er i vækst og indbyggertallet forventes at stige fra ca. 325.000 i dag til 375.000 indbyggere i 2030. Væksten i befolkningstallet kommer blandt andet til at ske i den nye by syd for Elev, Nye, som forventes at få omkring 15.000 indbyggere og ca. 2.500 boliger til børnefamilier. Byvæksten betyder, at, der i området på sigt samlet set vil være over 1.000 skolesøgende børn. I forbindelse med første etape af udviklingsplanerne for Nye vurderes behovet for udvidelse af skolekapacitet.

ÆLDRE OG SUNDHED

”Ældremilliarden”

I de politiske forhandlinger om finansloven for 2014 blev der afsat en milliard kroner på landsplan til et løft på ældreområdet. Heraf blev 44,1 mio. kr. fordelt til Aarhus Kommune efter ansøgning. Initiativerne i ansøgningen, som især er rettet mod ensomme og svage ældre, er beskrevet i en byrådsindstilling fra januar 2014. Fremadrettet indgår beløbet i det generelle bloktilskud og kan indgå i kommunens egen prioritering. Forligspartierne lægger vægt på at videreføre de nævnte initiativer, og beløbet udmøntes derfor permanent til ældreområdet.

Løft af rengøringsindsatsen

Forligspartierne ønsker, at ældre borgere skal have et rent hjem og vil løfte rengøringsindsatsen på ældreområdet. Forligspartierne ønsker samtidig at gøre rengøringen mere fleksibel og give de ældre mulighed for at bestemme, om de vil have rengøring hver anden eller hver tredje uge. Løftet betyder, at alle visiterede borgere fremadrettet får 5 minutters ekstra rengøring pr. uge. Hvis borgeren f.eks. får 45 minutter rengøring hver tredje uge, så vil borgeren fremadrettet kunne vælge mellem enten 60 minutters rengøring hver tredje uge eller 40 minutters rengøring hver anden uge.

Udgifterne til den øgede rengøringsindsats udgør årligt 12 mio. kr. årligt. De 5,6 mio. kr. finansieres via en omprioritering af de midler, der blev afsat til behovsbestemt rengøring i henholdsvis budgetforliget for B2014-2017 og ældremilliarden. Sundhed og Omsorg vil stadig arbejde ud fra en målsætning om i så høj grad som muligt at gøre borgerne selvhjulpne.

Varm mad leveret dagligt

Forligspartierne er enige om, at maden til de ældre borgere i Aarhus er vigtig for både livskvalitet og heldbred. Forligspartierne støtter derfor, at ældre borgere i eget hjem, som er visiteret til mad skal have mulighed for at vælge at få varmt mad leveret dagligt. Der afsættes fremadrettet 2,5 mio. kr. årligt til dette, hvilket svarer til, at ca. 40 % dagligt vælger at få leveret varmholdt mad. Såfremt mere end 40 % vælger daglig levering, vil Sundhed og Omsorg fremsende reviderede kvalitetsstandarder.

Investeringer i velfærdsteknologi og hjælpemidler

Aarhus Kommune ønsker at være førende med velfærdsteknologi og sætte Aarhus på det velfærdsteknologiske verdenskort. Forligspartierne ønsker at udrulle en ambitiøs og alsidig pakke af velfærdsteknologi til de resterende plejeboliger. Forligspartierne afsætter derfor 60 mio. kr. i alt fordelt på 2018 og 2019 til at fremtidssikre plejeboligerne ved at sætte velfærdsteknologi ind i de eksisterende boliger, som rækker udover de 800 boliger, som Sundhed og Omsorg allerede har finansiering til. Forligspartierne forudsætter, at pris- og teknologiudvikling vil medføre, at der herefter vil være velfærdsteknologi i den overvejende del af afdelingens eksisterende boliger.

Forligspartierne forudsætter derudover, at velfærdsteknologi er med til at opretholde serviceniveauet i plejeboligerne på trods af flere ældre, flere borgere med demens, hurtigere udskrivning fra sygehusene og dermed mere komplekse og plejkrævende borgerforløb. Med velfærdsteknologi er det således målsætningen, at Sundhed og Omsorg kan imødegå udfordringerne i plejeboligerne på godt 50 mio. kr. i 2019. Der følges konkret op på hvor store gevinster, der viser sig at kunne realiseres, i de årlige redegørelser om effektiviseringer i forbindelse med regnskabet.

Genoptræningsrobot

Genoptræningsrobot er en form for robotben til genoptræning og rehabilitering af borgere uden eller med meget begrænset gangfunktion. Der er tale om en ny form for genoptræning i Danmark. Der er forventninger til, at der årligt vil være 15-25 borgere i Aarhus Kommune, der vil kunne opnå en bedre gangfunktion ved brug af en genoptræningsrobot. Forligspartierne er derfor enige om, at der i 2016 prioriteres midler til indkøb og test af én genoptræningsrobot fra den velfærdsteknologiske udviklingspulje, som har et årligt budget på 10 mio. kr. Det sker i henhold til gældende procedure og forudsætninger for midlernes udmøntning. Sundhed og Omsorg koordinerer projektet med eventuel deltagelse af andre afdelinger.

Atriumgårde og vinterhaver

Atriumgårde og vinterhaver i tilknytning til plejeboliger vil give flere afskærmede og overdækkede arealer, hvilket vil forøge den periode, hvor de ældre kan opholde sig udendørs, give mulighed for mere aktivitet og bevægelse og på den vis fremme sundhed og trivsel for de ældre. Forligspartierne foreslår på denne baggrund, at der i alt afsættes 6 mio. kr. til opførelse af 7-8 atriumgårde/vinterhaver fordelt ligeligt mellem år 2018 og 2019. Afledte drifts- og vedligeholdelsesudgifter afholdes indenfor det eksisterende budget.

Investeringsmodel for vederlagsfri fysioterapi

Det fremgår af indstilling om halvårsregnskabet, at udgifterne på det ikke-decentraliserede område 'vederlagsfri fysioterapi' er vokset markant i perioden 2010-2014. Derfor er forligspartierne enige om at afprøve en investeringsmodel for vederlagsfri fysioterapi. Der etableres derfor eget tilbud primært målrettet beboere, som i forvejen bor i plejeboliger og modtager vederlagsfri fysioterapi. Samtidig gøres der en ekstraordinær indsats for at påvirke den generelle udgiftsudvikling gennem dialog med praktiserende læger. Der investeres 2,75 mio. kr. årligt fra 2016. Såfremt effekten kan dokumenteres, øges investeringen til 5 mio. kr. årligt i 2017. Der laves årlig opfølgning jf. beskrivelse i bilag til halvårsregnskabet.

Budgetmodel

Der er i et samarbejde mellem Sundhed og Omsorg og Borgmesterens Afdeling foretaget en gennemgang af budgettets sammensætning og den forventede udgiftsudvikling for ældre med handicap i Sundhed og Omsorg. Forligspartierne tager gennemgangen til efterretning og anmoder Borgmesterens Afdeling om i samarbejde med Sundhed og Omsorg at foretage en gennemgang af alle budgetmodeller på Sundhed og Omsorgs område. Gennemgangen bør afdække, hvilken forbedring i sundhedstilstanden eller effekt af genoptræning, der implicit er forudsat i modellen med de enhedsbeløb, der er gældende på nuværende tidspunkt, ligesom borgernes kompleksitet og et længere liv med dårligere sundhedstilstand og opgaveglidning fra hospitalerne skal afklares. Gennemgangen skal senest være afsluttet ved fremsendelsen af afdelingernes budgetforslag til budgettet for 2017 og kan indeholde konkrete forslag til ændringer af budgetmodellerne på Sundhed og Omsorgs område. Forligspartierne ser gerne forslag til, hvordan der bliver større gennemsigtighed i modellernes forudsætninger omkring udviklingen i målgruppens behov.

Velfærdsteknologi i demensboliger

Forligspartierne anerkender behovet for velfærdsteknologi i de specielle demensboliger ved Abildgården, der er en del af boligplan 2012. Forligspartierne vil derfor have fokus på behovet for at afsætte midler hertil i kommende budgetlægningsår.

Pres på sundhedsydelser

Forligspartierne anerkender, at der er et vedvarende og stigende pres på den kommunale del af sundhedsvæsenet. Forligspartierne har til hensigt, at målrette midler på sundhedsområdet til at imødegå dette pres.

KULTUR, SPORT OG FRITID

Sculpture by the Sea

Sculpture by the Sea har siden 2009 været en tilbagevendende begivenhed med stor publikumsmæssig succes. Kunstnerisk, organisatorisk og økonomisk har projektet dog været udfordret. På baggrund heraf samt ambitionen om i Kulturhovedstadsåret 2017 at skabe en spektakulær international gentænkt kunstoplevelse ændres indholdet, organiseringen og økonomien i Kulturhovedstadsåret 2017. Derfor er det aftalt både i bestyrelsen i Sculpture by the Sea samt i ARoS, at ARoS i 2017 overtager det fulde ejerskab af projektet. Dog forudsættes det, at Aarhus Kommune bidrager med 6 mio. kr. til udstillingen i 2017. Forligspartierne kan tilslutte sig dette og er enige om, at kommunen i 2017 bidrager med 2 mio. kr. fra Eventpuljen samt 4 mio. kr. fra den afsatte Eventbuffer. Den reservede Eventbuffer udmøntes i forbindelse med aflæggelsen af regnskabet for Sculpture by the Sea 2015.

Renovering af Fjordsgades Forenings- og Fritidshus

I forbindelse med etablering af ny skole på Frederiksbjerg, har Byrådet tidligere besluttet at gøre Fjordsgades Skole til et forenings- og fritidshus som erstatning for hidtidige faciliteter på Sct. Annagade Skole. Den ændrede anvendelse af lokalerne på Fjordsgades Skole medfører myndighedskrav vedrørende bl.a. tilgængelighed, brandsikring og ventilation. Derudover er der behov for tilpasning af lokaler samt generel renovering af ejendommen. På den baggrund afsættes 24 mio. kr. i 2018 til efterlevelse af myndighedskrav og renovering. Det samlede areal er væsentligt større end de hidtidige rammer på Sct. Annagade skole, og det er ikke alle aktiviteter der flyttes med. Forligspartierne er derfor enige om, at lokalerne skal indrettes og anvendes på en måde, der i videst muligt omfang muliggør, at huset kan rumme en bred vifte af aktiviteter.

Sejlsportscenter

Sejlsportscentret er tiltænkt en væsentlig rolle i afviklingen af VM i sejlsport 2018. I årene fremover vil sejlsportscentret kunne danne rammen om flere store internationale sejlevents og dermed bidrage til, at Aarhus sættes på landkortet. Desuden vil sejlsportscentret danne rammen om en række lokale og nationale sejlsportsaktiviteter for såvel bredde som elite. Forligspartierne er på den baggrund enige om at afsætte et anlægstilskud på 10 mio. kr. i 2018. Den resterende del af anlægsudgifterne forudsættes dækket via fondsbidrag og eventuel optagelse af lån i Fonden Aarhus Internationale Sejlsportscenter. Med henblik på sidstnævnte bemyndiger forligspartierne Kultur og Borgerservice til at stille en garanti på op til 10 mio. kr. udenfor magistratsafdelingens årlige garantiramme, som Fonden Aarhus Internationale Sejlsportscenter kan anvende til formålet.

Anlægsprojekter på ARoS

Som støtte til anlægsprojekter på ARoS, herunder realiseringen af projektet The Next Level afsættes der 13 mio. kr. i anlæg i 2018.

Nyt bibliotek i Gellerup

Den bygning, der rummer Gellerup Bibliotek / Community Center Gellerup, skal nedrives som en del af helhedsplanen for Gellerup/Toveshøj. Byrådet har tidligere peget på en placering i sammenhæng med Brabrand Boligforenings beboerhus. Forligspartierne ønsker, at der arbejdes videre med denne model og er enige om, at der afsættes 6,4 mio. kr. til anlægsudgifter i 2018. Den resterende finansiering op til projektets samlede anlægssum på 25 mio. kr. tilvejebringes ved kapitalisering af Gellerup Biblioteks eksisterende huslejebudget i henhold til fremsendt anlægforslag.

Udviklingsprojekt i Fredensvang – nye fodboldbaner

Der er stort pres på de bynære idrætsanlæg i Aarhus, herunder AGF's anlæg på Fredensvang. For at afhjælpe situationen har AGF 1880 og Århus Elite fremsat forslag om en helhedsplan for udvikling af anlægget på Fredensvang og omgivelser. Forligspartierne ønsker at bakke op om initiativet, og er på den baggrund enige om at afsætte 6 mio. kr. i 2018 til etablering af boldbane og rekreative faciliteter på Vidtskuevej, samt 2 mio. kr. i 2018 som tilskud til etablering af ekstra kunstgræsbane på Fredensvang. Driften af de nye boldbaner varetages af AGF og vil derfor ikke påføre kommunen yderligere udgifter hertil.

Teknik og Miljø anmodes om i samarbejde med Kultur og Borgerservice at igangsætte en proces med henblik på at justere kommuneplanen i nødvendigt omfang.

Som del af helhedsplanen efterspørger AGF 1880 en kommunegaranti til lån vedrørende ændring af klubhuset og eventuel multibane. Det samlede garantibehov forventes at være 10 mio. kr. Af hensyn til gennemførelsen af den samlede helhedsplan, bemyndiger forligspartierne Kultur og Borgerservice til at stille den ønskede garanti udenfor magistratsafdelingens årlige garantiramme.

DOKK1

Forligspartierne er enige om, at udgiftsreserven til de forventede mindreindtægter fra husleje i DOKK1 udmøntes som forudsat i budgetforslaget.

Stadsarkivet

Forligspartierne er enige om, at Stadsarkivet skal kompenseres for de merudgifter der fremkommer ved at Erhvervsarkivet flytter sine aktiviteter til Viborg i 2016.

Kompensationen omfatter finansiering af den nødvendige flytning fra den nuværende lokation og etablering af læsesal samt 1 års drift af magasinplads for de lovpligtige kommunale arkivalier og den Aarhus-relevante del af Erhvervsarkivets (private) arkivalier.

Der afsættes derfor 2 mio. kr. i 2016. Forligspartierne er enige om i forbindelse med budget 2017-2020 at drøfte finansiering af den løbende drift til magasinplads for de lovpligtige kommunale arkivalier og den Aarhus-relevante del af Erhvervsarkivet. Herunder skal det drøftes, hvordan det nuværende serviceniveau med ca. 24 ugentlige åbningstimer på læsesalen kan opretholdes, også efter at Stadsarkivet har flyttet publikumsbetjeningen til Dokk1.

Genopretning af eksisterende fodboldbaner

Byrådet besluttede i 2001 at afsætte en årlig genopretningspulje på 1,9 mio. kr. fra 2003 til 2017. Størstedelen af kommunens baner er anlagt for 40-50 år siden, og der er et vedvarende genopretningsbehov. Forligspartierne er på den baggrund enige om at afsætte 1,9 mio. kr. i både 2018 og 2019.

Styrkelse af folkeoplysningsområdet

Nye borgere

Nye borgere er et aktiv for Aarhus og med til at understøtte Aarhus målene om en by i vækst. Med henblik på at sikre, at nye borgere hurtigt bliver en aktiv del af civilsamfundet og dermed bidrager til udviklingen af Aarhus, som en god by for alle, afsættes en pulje med det formål at invitere foreninger og kulturinstitutioner til at etablere aktiviteter, der inkluderer nye borgere. Indsatsen skal rettes mod nye borgeres aktive medborgerskab i forhold til sport, kultur, folkeoplysning og biblioteker.

Forligspartierne er derfor enige om at afsætte 2 mio. kr. årligt fra 2016 til denne indsats.

Styrkelse af sports- og fritidsaktiviteter

Med henblik på at bidrage med generelle sundhedstiltag mv. og deltagelse i fællesskaber er forligspartierne enige om at afsætte 2 mio. kr. årligt til fritidsaktiviteter i regi af Folkeoplysningsområdet.

Pulje til formidlings- og læringstilbud i forbindelse med den åbne skole

Forligspartierne er enige om, at der oprettes en pulje på 2 mio. kr. årligt, der skal understøtte relevante formidlings- og læringstilbud inden for kultur og idræt. Derudover har puljen til formål at øge børn og unges engagement og nysgerrighed efter læring i samarbejde med eksterne institutioner/foreninger indenfor kultur og idrætsområdet. Puljen oprettes under ULF - Undervisnings- og læringsforløb i Aarhus v. Børnekulturhuset, og kan anvendes til indkøb af eksisterende forløb og udvikling af nye forløb i samarbejde med institutioner/foreninger.

Kommende kulturpolitik

I 2016 skal der udarbejdes en ny kulturpolitik. Kunstrådet er i gang med en evaluering af kulturinstitutionerne i Aarhus. Evalueringen præsenteres i foråret 2016, som et væsentligt input til den kommende kulturpolitik. For at fastholde og udvikle et mangfoldigt kulturliv og imødekomme de kendte udfordringer fra sidste kulturpolitik er forligspartierne enige om at der i forbindelse med budgetforhandlingerne for 2017 drøftes muligheder for at afsætte midler til at understøtte den kommende kulturpolitik.

ØVRIGE

Østjyllands Brandvæsen

I forbindelse med dannelsen af Østjyllands Brandvæsen, skal alle fire deltagerkommuner aflevere et beredskab i økonomisk balance. En analyse gennemført af Teknik og Miljø og Borgmesterens Afdeling har vist, at der er behov for at løfte det løbende driftsbudget med 6,8 mio. kr. årligt og give en anlægsbevilling til køb og salg af bygninger samt genopretning af brandhaner på 1,1 mio. kr. netto.

Afholdelse af valg

Erfaringsmæssigt har der været afholdt cirka et valg om året i gennemsnit. Et gennemsnitsvalg i perioden 2016-2019 skønnes at koste ca. 5,0 mio. kr., mens den årlige ramme til valg udgør ca. 4,0 mio. kr. Den årlige manko på valgkontoen i den beskrevne periode udgør således 1,0 mio. kr. Forligspartierne er på den baggrund enige om, at valgkontoen tilføres 1 mio. kr. årligt.

Med stigende befolkningstal vil antallet af stemmer alt andet lige stige, og dermed også udgiften til tilskud til politiske partier. Ud fra befolkningsprognosen, samt et gennemsnit af valgdeltagelsen ved de fire seneste kommunalvalg, anslås det, at mankoen på kontoen fra 2018 vil udgøre 0,1 mio. kr. Forligspartierne er på den baggrund enige om, at kontoen til tilskud til politiske partier tilføres 0,1 mio. kr. årligt fra 2018.

Styrket mobilitet i Aarhus – Nye investeringer i 2016-2019

Høj mobilitet er afgørende for, at Aarhus kan fastholde og udvikle sin position som det væsentligste vækstcenter uden for Hovedstaden. Aarhus oplever en betydelig vækst i befolkning og antallet af arbejdspladser. Det skaber gunstige vilkår for byens udvikling, men giver også udfordringer og betyder, at den fremtidige mobilitet er under pres.

Udover væksten betyder stigende pendlingsbehov og øgede individuelle mobilitetsønsker, at der fremover vil være behov for at kunne håndtere betydeligt forøgede transportbehov. Forligspartierne er enige om, at det er en central opgave at sikre en fortsat god mobilitet, selvom trængsel og tæt trafik er et grundvilkår for en by af Aarhus størrelse og karakter.

Forligspartierne er enige om, at mobiliteten kun kan sikres gennem en bredspektret indsats – med udgangspunkt i følgende prioriterede virkemidler:

1: Minimere transportbehov – bevidst byplanlægning

2: Påvirke transportvaner og valg af transportmiddel

3: Optimere anvendelsen af eksisterende anlæg

4: Anlægge større ny infrastruktur

Det er et grundvilkår for indsatsen,

- at der er begrænsede økonomiske ressourcer til anlægsinvesteringer,
- at der er fysiske begrænsninger, da der skal prioriteres mellem trafik og ophold,
- at hensynet til mennesker, klima og miljø medfører behov for bæredygtige og helhedsorienterede måder at håndtere mobilitet på.

Målsætningen er derfor, at den kollektive trafik, cykler og gang skal løfte en større del af den fremtidige trafikvækst, men samtidig skal det sikres, at de, der har brug for at tage bilen, herunder erhvervslivet, fortsat har gode muligheder for at bevæge sig til og i byen.

Forligspartierne er enige om fordele følgende midler til nye investeringer på mobilitetsområdet i perioden 2016-2019:

	2016	2017	2018	2019	I alt
Reserven til Letbane			103.022	23.188	126.210

Reserven til øvrig infrastruktur				79.834	79.834
Reserven til Bering-Beder				58.681	58.681
MOVE-fonden	50.850	50.850	50.850	50.850	203.400
I alt	50.850	50.850	153.872	212.553	468.125

Der fremrykkes herudover 30 mio. kr. fra anlægsreserven til infrastruktur i 2020 til 2019. Beløbet afsættes til opsparing til Beder-Bering-vejen, så det samlede beløb er 103,7 mio. kr. i 2019.

Mobilitets og vejfonden (MOVE) blev etableret som led i Budget 2015-2018 med henblik på at sikre eller øge mobiliteten i og omkring Aarhus. MOVE's årlige midler tilvejebringes via de løbende indtægter fra tilbagekøbsklausuler. Som udgangspunkt forudsættes årlige indtægter på 50 mio. kr. Indtægterne er dog behæftet med en tidsmæssig usikkerhed, hvorfor det blev besluttet, at der er låneadgang på maksimalt 100 mio. kr. Første runde af MOVE blev udmøntet i januar 2015, hvor der blev afsat 135,5 mio. kr. til en række initiativer.

Med etableringen af MOVE blev det aftalt, at der skulle ske en årlig udmøntning på baggrund af forslag fra Rådmanden for Teknik og Miljø. For at sikre muligheden for langsigtede og større investeringer er forligspartierne dog enige om, at alle de forudsatte indtægter for årene 2016-2019 udmøntes i forbindelse med budget 2016-2019.

Forligspartierne er på den baggrund enige om at prioritere følgende initiativer:

Initiativer, der skal påvirke transportvaner og valg af transportmiddel

Sikre skoleveje

Det er afgørende vigtigt, at eleverne kan færdes sikkert på vej til og fra skole. Udover at beskytte eleverne bidrager sikkerheden til, at flere elever går eller cykler til skole frem for at blive kørt i bil. Dette er både godt for den enkelte elev og for den samlede trafik omkring skolen.

Indsatsen for at skabe sikre skoleveje er baseret på skolevejsanalysen, hvor alle skoler har haft besøg af Trafik og Veje og Børn og Unge. Projekter gennemføres i prioriteret rækkefølge, og der er stor efterspørgsel efter yderligere tiltag, der kan skabe mere sikre og trygge skoleveje.

Trafikken omkring skolevejene udvikler sig løbende. Dette afspejler, at trafikken er dynamisk, ligesom udvikling af byområder og etablering af veje m.m. kan påvirke trafikken. I efteråret 2015 igangsættes derfor en opdatering af skolevejsanalysen med henblik på en opdateret kortlægning af de steder, hvor der er behov for initiativer.

Med henblik på at kunne prioritere området er forligspartierne enige om at afsætte 8 mio. kr. til projekter i forbindelse med sikre skoleveje. Midlerne supplerer de midler, der allerede indgår i budgetforslaget (2,8 mio. kr. årligt samt engangsbeløb på 5,2 mio. kr., der udmøntes i 2016-2017).

Ny cykelhandlingsplan

Cyklen er en sund og bæredygtig transportform, som bidrager til at mindske trængslen i byen. Derfor er cyklen et vigtigt element for den samlede mobilitet i Aarhus.

Byrådet vedtog i september 2007 en cykelhandlingsplan, der skulle medvirke til at gøre det både mere attraktivt og sikkert at cykle i Aarhus. Siden vedtagelsen af planen er det gennemført en lang række initiativer, der har styrket cyklisterens vilkår. Der er dog fortsat et stort behov for at styrke cykelinfrastrukturen, skabe bedre fremkommelighed og sikkerhed, etablere parkeringspladser og gennemføre initiativer og forsøg, der kan bidrage til at fremme cykeltrafikken.

For at få et opdateret beslutningsgrundlag anmoder forligspartierne Teknik og Miljø om at udarbejde en revideret cykelhandlingsplan. Forligspartierne er samtidig enige om at afsætte 22 mio. kr. til udmøntning af initiativerne heri.

Forligspartierne er enige om, at der i den nye cykelhandlingsplan skal afsættes midler til at afprøve nye typer af cykelstier i samarbejde med lokale kræfter. Konkret reserveres 5 af de 22 mio. kr. til en cykelsti mellem Solbjerg og Malling udført med stenmel og uden belysning.

Kombinationsrejseanlæg og opgradering af standsningssteder

I valget af transportmiddel fokuserer den enkelte bruger typisk på den samlede rejse fra dør til dør. Skal man styrke brugen af den kollektive trafik, herunder den kommende letbane, er det derfor vigtigt, at der er gode omstigningsforhold, så det bliver let at kombinere eksempelvis cykel og bil med bus og letbanen.

Forligspartierne er derfor enige om at afsætte 20 mio. kr. til etablering af kombinationsrejsefaciliteter og opgradering af standsningssteder. Kombinationsrejsefaciliteterne skal bidrage til let og effektiv omskiftning mellem cykel, bil, bus og letbane, mens opgradering af standsningsstederne skal bidrage til en øget fleksibilitet og komfort, der kan medvirke til at øge antallet af passagerer.

Initiativer, der skal optimere anvendelsen af eksisterende anlæg

Bedre fremkommelighed gennem ITS

Intelligente Transportsystemer (ITS) er et effektivt element til at sikre en bedre udnyttelse af den eksisterende infrastruktur og dermed skabe øget fremkommelighed, som vil reducere rejsetiden. ITS-anlæg kan supplere eksisterende vejanlæg, planlagte udvidelser af vejnettet samt andre mere traditionelle midler til sikkert og effektivt at imødekomme stigende krav til fremkommeligheden.

Byrådet tidligere afsat midler til en styrkelse af ITS. De hidtidige initiativer har eksempelvis resulteret i forbedringer af rejsetider på Ringgaden, Ringvejen og Viborgvej. Der er dog stadig en række strækninger, hvor der er et betydeligt potentiale for at styrke fremkommeligheden gennem anvendelse af ITS og forligspartierne er derfor enige om at afsætte 34,5 mio. kr. til udvikling af området.

Etableringen af ITS anlæg medfører en række afledte driftsudgifter, som der ikke tages hensyn til i de eksisterende budgetmodeller. En væsentlig del af driften er den løbende optimering, så der tages højde for, at trafikken er dynamisk og udvikler sig løbende. Forligspartierne er derfor enige om, at midler fra MOVE-fonden i budgetperioden anvendes til at dække de afledte driftsudgifter fra udviklingen af ITS-området.

Anlæggelse af større ny infrastruktur

Anlæggelse af større ny infrastruktur - Letbanens etape 2

Med åbningen af letbanens første etape i 2017 nås første milepæl i etableringen af et effektivt kollektivt transportsystem, der skal sikre fremkommelighed og vækst i og omkring Aarhus. Letbanen gør det nemt og bekvemt at komme frem og tilbage mellem byer og arbejdspladser i Odder, Aarhus, Syddjurs og Norddjurs kommuner. Tusindvis af arbejdspladser, boliger, uddannelsessteder og serviceydelser i og omkring Aarhus bindes sammen.

Etape 1 er dog kun første skridt. Med etape 2 bringes letbanen til Hinnerup, Brabrand og Aarhus Ø. Etape 2 kobler således en række af de væsentligste byudviklings og byomdannelsesområder i Aarhus sammen og vil være et afgørende element i sikringen af god mobilitet fremover.

Byrådet har i august 2015 igangsat VVM-processen for etape 2 og har tidligere afsat midler til dækning af Aarhus Kommunes forventede andel af anlægsudgifterne for strækningen Lisbjerg–E45 og Aarhus Ø–Gellerup. Forligspartierne er dog enige om, at afsætte yderligere midler, således at etape 2 kan videreføres til Brabrand, og så det bliver muligt at etablere et depotspor. I Brabrand kan der ved en genåbning af Brabrand station etableres et knudepunkt, hvor det bliver muligt at stige om til letbanen fra tog, bus og bil, så rejsende udefra får en direkte forbindelse til byen uden at skulle omkring Aarhus H først.

På den baggrund er der enighed om at hæve reservebeløbet til letbanens etape 2 til 127 mio. kr. i 2018 og 34,4 mio. kr. i efterfølgende år.

Øget kapacitet på indfaldsvejene - Viborgvej

Med udmøntningen af MOVE-fonden besluttede Byrådet at gennemføre en række kapacitetsmæssige forbedringer på Ringgaden og Viborgvej. Samtidig blev der igangsat en VVM-proces for udbygning af Viborgvej til en 4-sporet vej fra strækningen fra Tilst Vestervej til Sommervej.

Viborgvej er en vigtig indfaldsvej til Aarhus, hvor der i perioder er betydelige forsinkelser og problemer med at afvikle trafikken. De besluttede kapacitetsforbedringer i krydsene vil bidrage til at styrke fremkommeligheden, men vil ikke kunne stå alene over tid. Forligspartierne derfor enige om at afsætte 150 mio. kr. til en udbygning af Viborgvej til 4 spor på strækningen, der omfattes af VVM-undersøgelsen.

Øget kapacitet på indfaldsvejene - Oddervej

Byrådet besluttede som en del af anlægsprogrammet for 2014-2017 at forbedre fremkommeligheden på Oddervej via en forsøgslukning af Sandmosevej. Forsøget gav forbedringer på Oddervej, men også en række afledte lokale ulemper og lokal modstand. På baggrund af analyser af de foreløbige resultater og input fra en idédebat besluttede Byrådet at justere forsøget via omstribning af Oddervej til to spor ind mod byen, på strækningen fra Hørretvej til Ringvej Syd. Samtidig etableredes Sandmosevejs tilslutning til Oddervej som højre ind – højre ud og Brunbakkevej blev lukket ved Oddervej. Endelig skete der en forlængelse af venstresvingsbanen på Oddervej.

Omstribningen af Oddervej er sket på baggrund af en godkendelse fra Østjyllands Politi, idet køresporsbredden på Oddervej herved bliver smallere end krævet efter vejreglerne. En permanent løsning forudsætter en udvidelse af køresporsbredden. Forsøget løber ind til oktober 2015. Forligspartierne er enige om at afsætte 10 mio. kr., så man ved forsøgsperiodens afslutning kan lave en permanent løsning, der styrker fremkomme-

ligheden på Oddervej. Den konkrete beslutning om projektets nærmere udformning afventer resultaterne af den igangværende forsøgsperiode.

Øget vejkapacitet i det sydlige Aarhus – Bering-Beder vejen

Byrådet skal i begyndelsen af 2016 behandle kommuneplantillæg og VVM for Bering-Beder vejen med henblik på at lægge tracéet for den fremtidige vej fast. Vejen er på nuværende tidspunkt ikke fuldt finansieret, men forligspartierne er enige om at afsætte 15 mio. kr. årligt som opsparing - som supplement til de 58 mio. kr., der tidligere er afsat i 2019. Der fremrykkes herudover 30 mio. kr. fra anlægsreserven til infrastruktur i 2020 til 2019, så det samlede beløb er 103,7 mio. kr. i 2019.

Udviklingsinitiativer

Potentiale for BRT-busser

BRT-busser kører en betydelig strækning af deres rute indenfor fuldt dedikerede busbaner og er kendetegnet ved høj kapacitet, hurtighed, hyppighed og tilgængelighed. Som led i budgetforliget for 2015 anmodede forligspartierne Teknik og Miljø om at vurdere perspektiverne i at indføre BRT-busser (Bus Rapid Transit).

Teknik og Miljø har vurderet perspektiverne ved at etablere BRT-løsninger som forløber for letbanen, som et højklasset supplement til letbanen på relevante strækninger, og som 'BRT light', dvs. anvendelse af BRT-tankegangen på eksisterende buslinjer.

Forligspartierne er på den baggrund enige om at afsætte 1,5 mio. kr. til en detaljeret undersøgelse af mulighederne for en BRT-løsning til Hasselager – som forløber for den senere letbaneetape. Forligspartierne er endvidere enige om at afsætte 1 mio. kr. til at undersøge mulighederne for en fuld BRT-løsning på buslinje 6A/Ringvejen inkl. relevante dele af buslinjen i Viby og Skejby/Vejlby. Endelig anmoder forligspartierne Teknik og Miljø om at igangsætte et arbejde med en struktureret gennemgang af udvalgte buslinjer – især A-buslinjerne – med henblik på at afdække mulighederne for at arbejde med udvalgte elementer af BRT-konceptet, såkaldt BRT-light.

Bæredygtig kollektiv trafik

Forligspartierne ønsker at fremme en bæredygtig kollektiv bybusstrafik i Aarhus, hvor busserne anvender CO₂-neutrale drivmidler, der samtidig reducerer det stigende problem med partikelforurening. Mulighed for gasbusser, der drives af opgraderet biogas, skal derfor indgå i fremtidige udbud af bybusstrafikken. Indfasning af gasbusser skal ske med det førstkommande udbud af bybusstrafik. Forligspartierne ønsker i første omgang igangsat et projekt med gasdrift for den del af bybusserne, der er stationeret på Munkevejen, hvor der er mulighed for opkobling på det eksisterende gasdistributionsnet.

Forligspartierne ønsker det samtidig belyst, hvordan andre alternative drivmidler kan anvendes i bybusstrafikken – på linje med at det som en del af Affaldsplan 2015-2018 er besluttet at arbejde for udfasning af diesel som brændsel i skraldebiler i Aarhus. Forligspartierne ønsker derfor, at Teknik og Miljø i samarbejde med Midttrafik afdækker mulighederne for etablering af en grøn innovationslinje i stil med trafikelskabet Hochbahns Innovationslinie i Hamburg, hvor man i forbindelse med den daglige drift kan teste og sammenligne busser med forskellige alternative drivmidler som eksempelvis dieselhybrid drift, ren el-drift og brændselscelle-drift.

Der er enighed om at afsætte 1 mio. kr. til at få udarbejdet en konkret mulighedsanalyse for etablering af en grøn innovationslinje. Innovationslinjen skal så vidt muligt kunne idriftsættes i Kulturhovedstadsåret 2017.

Socialdemokraternes
Byrådsgruppe

Venstres
Byrådsgruppe

Det Radikale Venstres
Byrådsgruppe

Dansk Folkepartis
Byrådsgruppe

Socialistisk Folkepartis
Byrådsgruppe

Det Konservative Folkepartis
Byrådsgruppe